

TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ QUỐC DÂN KHOA THƯƠNG MẠI VÀ KINH TẾ QUỐC TẾ

ĐỊNH MỨC KINH TẾ KỸ THUẬT- CƠ SỞ CỦA QUẢN TRỊ KINH DOANH

Người biên soạn: PGS.TS. PHAN TỊ UYÊN

Chương 2:

BẢN CHẤT KINH TẾ VÀ NHIỆM VỤ CỦA ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

I. Tính tất yếu của định mức tiêu
dùng nguyên vật liệu

II. Tính chất của mức tiêu dùng và
các nhân tố ảnh hưởng đến hao phí
nguyên vật liệu

III. Nhiệm vụ của công tác định
mức tiêu dùng nguyên vật liệu

Chương 2: BẢN CHẤT KINH TẾ VÀ NHIỆM VỤ CỦA ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

I. Tính tất yếu của định mức tiêu dùng nguyên vật liệu

1. Mức tiêu dùng nguyên vật liệu và công tác định mức
2. Sự cần thiết của mức tiêu dùng nguyên vật liệu

I. TÍNH TẤT YẾU CỦA ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

1. Mức tiêu dùng nguyên vật liệu và công tác định mức

- * **Khái niệm:** Mức tiêu dùng nguyên vật liệu là lượng nguyên vật liệu tối đa cho phép để chế tạo ra một đơn vị sản phẩm (hoặc một chi tiết sản phẩm, hoặc hoàn thành một khối lượng công việc) với chất lượng quy định có tính đến tiến bộ khoa học công nghệ và trình độ quản trị sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp thời kỳ nhất định.

I. TÍNH TẤT YẾU CỦA ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

1. Mức tiêu dùng nguyên vật liệu và công tác định mức

*** Mức tiêu dùng nguyên vật liệu được xây dựng dựa trên những điều kiện khách quan là:**

- Trình độ khoa học công nghệ của doanh nghiệp sản xuất kinh doanh đã đạt được
- Quy trình công nghệ, công nghệ thiết kế, chế tạo sản phẩm mới được ứng dụng và cải tiến có tác dụng làm giảm các chi phí vật chất trong sản xuất
- Trình độ cán bộ kỹ thuật công nghệ và công nhân ngày càng được nâng cao tạo khả năng giảm tỷ lệ sản phẩm hư hỏng cũng như giảm các phế liệu, phế thải... trong quá trình sản xuất.

Trình độ tổ chức và quản trị sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp ngày càng nâng cao

I. TÍNH TẤT YẾU CỦA ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

Chú ý

Mức tiêu dùng nguyên vật liệu thực chất là mức chi phí nguyên vật liệu cho một đơn vị sản phẩm... thời kỳ kế hoạch. Trong thực tế, người ta còn gọi là mức kế hoạch (mKH) Khi mức được thực hiện thì lượng chi phí nguyên vật liệu thực tế đó được gọi là mức thực hiện

I. TÍNH TẤT YẾU CỦA ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

1. Mức tiêu dùng nguyên vật liệu và công tác định mức

*** Phân biệt mức tiêu dùng nguyên vật liệu với công tác định mức hay định mức tiêu dùng nguyên vật liệu**

. Khi nói công tác định mức tiêu dùng nguyên vật liệu là nói đến quá trình hoạt động có tổ chức, có kế hoạch dựa trên các điều kiện kinh tế, kỹ thuật, công nghệ của quá trình sản xuất để xây dựng ra các mức tiêu dùng nguyên vật liệu như dự thảo tính toán xây dựng các mức, tổ chức xét duyệt mức, ban hành (phổ biến) mức cho các đơn vị thực hiện... và áp dụng các mức ấy vào trong sản xuất của các đơn vị thời kỳ kế hoạch.

I. TÍNH TẤT YẾU CỦA ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

1. Mức tiêu dùng nguyên vật liệu và công tác định mức

***Phân biệt mức tiêu dùng nguyên vật liệu với công tác định mức hay định mức tiêu dùng nguyên vật liệu**

- Công tác định mức là hoạt động chủ yếu để xây dựng các mức tiêu dùng nguyên vật liệu và áp dụng các mức trong sản xuất. Nó gắn liền với quản lý định mức tiêu dùng nguyên vật liệu, là một khâu quan trọng của quản lý định mức tiêu dùng nguyên vật liệu ở các doanh nghiệp sản xuất kinh doanh, của cơ quan quản lý ngành sản xuất kinh doanh và của nền kinh tế quốc dân.

I. TÍNH CHẤT TẤT YẾU CỦA ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

2. Sự cần thiết của mức tiêu dùng nguyên vật liệu

- Định mức tiêu dùng nguyên vật liệu trong sản xuất công nghiệp hiện đại là một yêu cầu khách quan để quản lý sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp
- Mức tiêu dùng nguyên vật liệu là một căn cứ quan trọng để bảo đảm lập và thực hiện kế hoạch hậu cần vật tư của doanh nghiệp.
- Việc xây dựng mức và thực hiện mức tiêu dùng nguyên vật liệu góp phần quan trọng để sử dụng nguyên vật liệu hợp lý và tiết kiệm
- Định mức tiêu dùng nguyên vật liệu còn là nhân tố cấu thành của tổ chức lao động khoa học ở doanh nghiệp, để tiết kiệm lao động xã hội

I. TÍNH CHẤT TẤT YẾU CỦA ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

2. Sự cần thiết của mức tiêu dùng nguyên vật liệu

- Mức tiêu dùng nguyên vật liệu còn là chỉ tiêu, là thước đo phản ánh chi phí về vật chất, trong điều kiện áp dụng tiến bộ khoa học công nghệ và trình độ tổ chức quản lý sản xuất kinh doanh.
- Mức tiêu dùng nguyên vật liệu còn có tác dụng đối với hạch toán kinh doanh
- Mức tiêu dùng nguyên vật liệu còn có vai trò tích cực đối với việc thúc đẩy khoa học công nghệ mới, thúc đẩy sáng kiến cải tiến kỹ thuật công nghệ, cải tiến tổ chức quản lý sản xuất kinh doanh và đối với phong trào thi đua sản xuất thực hành tiết kiệm ở các doanh nghiệp...

I. TÍNH CHẤT TẤT YẾU CỦA ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

2. Sự cần thiết của mức tiêu dùng nguyên vật liệu

- Đối với Việt Nam: việc xây dựng và áp dụng các mức tiêu dùng nguyên vật liệu là một đòi hỏi khách quan và là một vấn đề có ý nghĩa kinh tế - xã hội bức thiết.

Thứ nhất, nguồn lực tài nguyên thiên nhiên cũng như nguồn lực vật chất kỹ thuật của nước ta có giới hạn

I. TÍNH CHẤT TẤT YẾU CỦA ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

2. Sự cần thiết của mức tiêu dùng nguyên vật liệu

Thứ hai, quy luật cạnh tranh buộc các doanh nghiệp phải tối ưu hóa các yếu tố đầu vào trong sản xuất kinh doanh, có tiến hành xây dựng mức và áp dụng mức tiêu dùng nguyên vật liệu trong sản xuất thì mới đáp ứng được yêu cầu tối ưu hóa đầu vào, nâng cao khả năng cạnh tranh sản phẩm, tiêu chuẩn hóa sản phẩm, đáp ứng được đòi hỏi của nền kinh tế thị trường mở cửa và hội nhập

I. TÍNH CHẤT TẤT YẾU CỦA ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

2. Sự cần thiết của mức tiêu dùng nguyên vật liệu

Thứ ba, áp dụng định mức tiêu dùng nguyên vật liệu và các tiêu chuẩn kỹ thuật, các hệ thống quản lý chất lượng... trong sản xuất đòi hỏi phải nâng cao trình độ áp dụng khoa học công nghệ mới, xóa bỏ các phương pháp thủ công lạc hậu, áp dụng phương pháp tổ chức và quản lý sản xuất tiên tiến, có như vậy mới nâng cao được chất lượng sản phẩm, hạ giá bán trên thị trường và doanh nghiệp mới giữ được chữ tín với khách hàng.

Chương 2: BẢN CHẤT KINH TẾ VÀ NHIỆM VỤ CỦA ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU (tiếp)

II. Tính chất của mức tiêu dùng và các nhân tố ảnh hưởng đến hao phí nguyên vật liệu

- 1. Tính chất của mức tiêu dùng nguyên vật liệu**
- 2. Các nhân tố ảnh hưởng đến hao phí nguyên vật liệu**

II. TÍNH CHẤT CỦA MỨC TIÊU DÙNG VÀ CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN HAO PHÍ NGUYÊN VẬT LIỆU

1. Tính chất của mức tiêu dùng nguyên vật liệu

a) Tính tiên tiến của mức

b) Tính hiện thực của mức

c) Tính quần chúng của mức

d) Tính pháp lệnh của mức

Tóm lại, các tính chất của mức nêu trên, tuy giữa chúng có sự khác nhau về yêu cầu và tính biểu hiện, nhưng lại nhất quán và bổ sung lẫn nhau

II. TÍNH CHẤT CỦA MỨC TIÊU DÙNG VÀ CÁC NHÂN TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN HAO PHÍ NGUYÊN VẬT LIỆU

2. Các nhân tố ảnh hưởng đến hao phí nguyên vật liệu

- a) Các nhân tố thuộc về kỹ thuật sản xuất của doanh nghiệp***
- b) Các nhân tố thuộc về tổ chức và quản lý sản xuất của doanh nghiệp***

Chương 2:

BẢN CHẤT KINH TẾ VÀ NHIỆM VỤ CỦA ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

III. Nhiệm vụ của công tác định mức tiêu dùng nguyên vật liệu

- 1. Xây dựng hệ thống mức tiêu dùng nguyên vật liệu thống nhất và hoàn chỉnh**
- 2. Quản lý thực hiện mức bằng các biện pháp tổ chức - kinh tế - kỹ thuật**
- 3. Tiến hành thu thập tình hình và số liệu các mức đã ban hành, số liệu thực hiện các mức để có cơ sở thực tiễn phân tích, đánh giá kết quả thực hiện mức**
- 4. Không ngừng hoàn thiện bộ máy tổ chức quản lý định mức tiêu dùng nguyên vật liệu và cải tiến phương pháp xây dựng mức**
- 5. Xây dựng và ban hành đồng bộ các chế độ, chính sách và điều lệ về xây dựng các mức, xét duyệt mức và ban hành các mức**

III. NHIỆM VỤ CỦA CÔNG TÁC ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

1. Xây dựng hệ thống định mức tiêu dùng nguyên vật liệu thống nhất và hoàn chỉnh

- áp dụng các phương pháp phân tích, tính toán khoa học, thí nghiệm... tiến hành xây dựng hệ thống các tiêu chuẩn hao phí như các chi phí trong quá trình công nghệ và các chi phí khác có căn cứ kinh tế - kỹ thuật, để làm căn cứ xây dựng các mức
- . Các mức tiêu dùng nguyên vật liệu chính, nguyên vật liệu phụ... phải được xây dựng cụ thể, trực tiếp từ nơi sản xuất - nơi diễn ra các chi phí (hao phí) nguyên vật liệu

III. NHIỆM VỤ CỦA CÔNG TÁC ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

- 1. Xây dựng hệ thống định mức tiêu dùng nguyên vật liệu thống nhất và hoàn chỉnh**
- . Các mức tổng hợp phải được tổng hợp từ các định tiêu dùng nguyên vật liệu cụ thể, chi tiết**
- Bộ phận chịu trách nhiệm xây dựng các mức sẽ tổ chức công tác xây dựng mức phù hợp với quy mô, khối lượng công việc, xây dựng các loại mức ở doanh nghiệp**

III. NHIỆM VỤ CỦA CÔNG TÁC ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

2. Quản lý thực hiện mức bằng các biện pháp tổ chức - kinh tế - kỹ thuật

Quản lý thực hiện mức phải được tiến hành ở tất cả các khâu, các bộ phận, các quá trình sử dụng nguyên vật liệu có liên quan với nguyên tắc là ở khâu nào

- Trong quản lý thực hiện mức cần quan tâm đặc biệt tới việc áp dụng các biện pháp tổ chức - kinh tế - kỹ thuật có liên quan**
- áp dụng biện pháp kinh tế cần chú ý khuyến khích tiết kiệm, sử dụng hợp lý nguyên vật liệu, giảm bớt được phế phẩm, phế liệu, sản phẩm không đủ tiêu chuẩn chất lượng...**

III. NHIỆM VỤ CỦA CÔNG TÁC ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

2. Quản lý thực hiện mức bằng các biện pháp tổ chức - kinh tế - kỹ thuật

- áp dụng các biện pháp kinh tế cần soạn thảo thành quy chế của đơn vị dựa trên nguyên tắc có lợi cho đơn vị, cho doanh nghiệp và có lợi cho người sử dụng, hạn chế tối đa các hao hụt, hư hỏng, mất mát, lãng phí, tiết kiệm nhất so với định mức tiêu dùng nguyên vật liệu đã ban hành**
- áp dụng biện pháp kỹ thuật cần tuân thủ nghiêm ngặt quy trình kỹ thuật – công nghệ, thiết kế sản phẩm, các tiêu chuẩn chất lượng của sản phẩm và của quản lý sản xuất**

III. NHIỆM VỤ CỦA CÔNG TÁC ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

2. Quản lý thực hiện mức bằng các biện pháp tổ chức - kinh tế - kỹ thuật

- Cần đặc biệt khuyến khích các sáng kiến cải tiến kỹ thuật, cải tiến máy móc, thiết bị, các dụng cụ chuyên dùng kể cả sử dụng các vật liệu mới, vật liệu sản xuất trong nước để thay thế vật liệu nhập khẩu với điều kiện bảo đảm chất lượng sản phẩm.

III. NHIỆM VỤ CỦA CÔNG TÁC ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

- **3. Tiến hành thu thập tình hình và số liệu các mức đã ban hành, số liệu thực hiện các mức để có cơ sở thực tiễn phân tích, đánh giá kết quả thực hiện mức**
- - Đúc kết và phổ biến những kinh nghiệm về những sáng kiến cải tiến kỹ thuật, cải tiến thiết kế sản phẩm cũng như những kinh nghiệm tiên tiến về cải tiến tổ chức quản lý sản xuất, về tổ chức và quản lý hậu cần vật tư, về tổ chức quản lý thực hiện mức tiết kiệm
- - Rút ra những nguyên nhân gây ra lãng phí trong sử dụng nguyên vật liệu, từ đó đề ra các biện pháp thích hợp quản lý sử dụng nguyên vật liệu một cách hợp lý và tiết kiệm.

III. NHIỆM VỤ CỦA CÔNG TÁC ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

4. Không ngừng hoàn thiện bộ máy tổ chức quản lý định mức tiêu dùng nguyên vật liệu và cải tiến phương pháp xây dựng mức

- Bộ máy tổ chức xây dựng định mức ở các đơn vị sản xuất - tiêu dùng nguyên vật liệu của phòng kỹ thuật cần được chuyên môn hóa**
- Phối hợp chặt chẽ với phòng kế hoạch sản xuất, phòng hậu cần vật tư, phòng tài chính và các bộ phận có liên quan với bộ phận xây dựng mức,**
- Cần có cơ chế thích hợp để có thể theo dõi, kiểm tra việc thực hiện định mức. Với bộ phận sản xuất thực hiện mức cần phải biết các khoản chi phí, cách xác định các khoản chi phí, cũng như các nhân tố quyết định đến lượng nguyên vật liệu tiêu hao.**

III. NHIỆM VỤ CỦA CÔNG TÁC ĐỊNH MỨC TIÊU DÙNG NGUYÊN VẬT LIỆU

5. Xây dựng và ban hành đồng bộ các chế độ, chính sách và điều lệ về xây dựng các mức, xét duyệt mức và ban hành các mức

cuu duong than cong. com

Tổ chức và quản lý định mức dựa trên các chế độ, chính sách, điều lệ... tạo ra cơ sở pháp lý để đưa công tác định mức tiêu dùng nguyên vật liệu đi vào nền nếp, với chất lượng này càng nâng cao

cuu duong than cong. com

Câu hỏi ôn tập và thảo luận

- 1. Khái niệm về mức tiêu dùng nguyên vật liệu? Phân biệt mức tiêu dùng nguyên vật liệu với công tác định mức tiêu dùng nguyên vật liệu?**
- 2. Phân tích tính tất yếu của định mức tiêu dùng nguyên vật liệu?**
- 3. Các tính chất của định mức tiêu dùng nguyên vật liệu và các nhân tố ảnh hưởng đến chi phí (hao phí) nguyên vật liệu?**
- 4. Phân tích các nhiệm vụ của công tác định mức tiêu dùng nguyên vật liệu?**